

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL XVIII.

„Gazeta” iese în mâ-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminecă 8 franci.

Se primumără la toate oficiile
postale din țintu și din afară
și la dd. colecteri.

Abonamentul pentru Brașov

a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagelul

1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.

Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.

șeu 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 50.

Brașov, Sâmbătă, 4 (16) Martie

1895.

Cine-i de vină?

Brașov, 3 Martie v. 1895.

Caracteristică este cu câtă sa-
tisfăcțiune au publicat foile unguresci
o corespondență, ce s'a scris în
Pesta, și s'a publicat în oficiosa
„Norddeutsche allg. Ztg.” cu scop
de-a arunca totă vina pentru ano-
malia constatată de contele Szapary,
că naționalitățile nu sunt repre-
sente în dietă, în spinarea politice
de passivitate a Românilor.

Foia berlinesă vine ca în totu-
deuna și de astă-dată în ajutorul par-
tidei maghiare dela putere. Pe când
incă „Norddeutsche allg. Ztg.” era
organul lui Bismark, la 1881, dia-
rele unguresci vorbeau mult despre
identitatea intereselor bismarkiane
și unguresci, despre corelațiunile
dintre unitatea și independența ger-
mană și dintre independența Un-
gariei și o foia a puternicului mi-
nistru-președinte de atunci Tisza
Kalman, scria:

„Bismark voiesce independența
Ungariei, însă firesce nu ca Mada-
rasz, care pretinde să fiă proclamată
așa în grabă pentru ca în grabă să
și cadă, ci o voiesce ca Andrassy și
Tisza Kalman, ca să fiă zidită pe
basă tare și durabilă... „era scopul
amiciei dintre Bismark și An-
drassy este ca dinastia austro-un-
gară să-și mute punctul de gravi-
tațiune în Budapesta și să devină ma-
ghiară.”

Tot pe atunci proclamase Tisza
Kalman ca axioma de stat, că Un-
garia este numai a Maghiarilor și
că nu e permis ca dezvoltarea ei
să aibă alt caracter decât cel
național maghiar. Firesce că nu-
mai așa se putea înțelege și nisuița
politice bismarkiane și unguresci
de a face ca dinastia să devină ma-
ghiară.

Și de ce le reamintim noi
aceste?

Pentru a esplica caracteristica
aparițiune, că un organ al poli-
tice oficiale germane află de bine,
chiar și astăzi, în fața mărturisirei
aggravante a unui bărbat de stat
maghiar, a lua în apărare politica
de maghiarizare față cu Români.

Căci ce alta vrea să însemne
când în „Norddeutsche allg. Ztg.”
se face încercarea a arunca tot
odiul politice maghiare asupra Ro-
mânilor, susținându-se că nu Ma-
ghiarii ni-au împins pe noi Români
la passivitate, ci noi facem aceta
resistență pasivă numai fiind-că așa
ne place?

Noi suntem dără la tôte de
vină, căci „noi ni-am condamnat
înși-ne la passivitate”. Contele Sza-
pary are dără dreptate, când țice:
causa principală, pentru care na-
ționalitățile nu sunt reprezentate în
parlament e atitudinea politică a
Românilor.

Foia berlinesă, se n'țelege, nu-
bate capul, decât programul d-lor
Tisza, Banffy, Szapary și soți se
unesce ori nu cu interesele de esi-
tență națională a Românilor, ci îl
admite a priori ca bună, pentru că
incă de pe timpul splendorii lui
Bismark, ținta lui era bine definită
și intra astfel în cadrul politice
germane.

Dacă însă această politică moș-
tenită dela cancelarul Bismark nu
vede necesitatea ori nu află încă
oportun de a se opune încercărilor
de desnaționalizare din partea
Maghiarilor, urmază ore de aici,
că noi ne-am pierdut dreptul de
a-i mai opune rezistență, fiă în ori ce
formă?

Va trebui să mărturisescă ori
și cine, că ar fi absurd și numai
a intra în discuțiunea unei aseme-
nea întrebări. Atunci cum rămâne
cu vina, ce pentru tôte cele întem-
plate foia berlinesă o atribue pasivi-
tății Românilor?

De ce nu sfătuiesce „Nordd. Allg.
Ztg.” pe Maghiari să rezolve odată
cestiunea gravă a Românilor, decât
totul atără numai dela schimbarea
censului electoral, cum susține?

Va sci ea de ce nu stăruie nici
chiar pentru aceta schimbare, căci
ori și cum trebuie să simtă și cei
ce conduc politica oficială germană,
că vina stărilor destrăbălate de aji
din Ungaria și Transilvania e foarte
departe de passivitatea Românilor
și foarte aproape de identitatea in-
tereselor bismarkiane și unguresci.

CRONICA POLITICĂ.

3 (15) Martie.

Diarul „Kölnische Zeitung” afirmă, că
ar fi primită din cercuri diplomatice străine
scirea, în urma căreia Țarul și Țarewna,
după finirea jumătății de an de doliu, în
luna lui Mai vor merge la Berlin, de
aci la Paris și se vor întorci prin Viena
la Petersburg. Deja s'au adresat întrebări
confidențiale către respectivele curți și ca-
binete, decât le va conveni aceta vizită. La
deschiderea canalului din marea nord-ost-
ică nu va lua parte Țarul; de-altminte-
rea se anunță din Berlin, că suveranul
nu vor fi invitați la aceta serbare.

Gvernul chinez s'a adresat la
tôte puterile europene și la Statele-Unite,
rugându-le, să conlucre și sprijinescă per-
tractările de pace între China și Japonia.
Diarul rusesc „Novoje Vremja” provocă
puterile europene din Ostul interesate, să
urmărescă cu mare atențiune pertractările
împuterniciților chinezi cu diplomații ja-
ponesi. Totu același diar primesc din
Tient-Tsin soirea, că Japonia pretinde re-
nunțarea la o mare parte din Mandchuria
până la Mukden și până la marea mur
chinezesc, care teritoriu zace afară de in-
teresele Rusiei. În cercurile japoneze au
puțină speranță, că se va pute încheia pacea.
Armata japoneză e hotărâtă să intre în Pe-
king. Se svonesce și aceea, că Japoniei au
de gâd să detroneze dinastia Mandchu

și să pună pe tronul chinezesc pe un
descendent al dinastiei Ming. Cestă din
urmă să fi promis, că le va permite Ja-
ponezilor intrare liberă în internul țerei
pentru purtare de negoț, vor construi
linii ferate chineze și ofiteri japoneși vor
da instrucțiune armatei și flotei chineze.

Dela Asociațiunea Transilvană.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Sibiu, 13 Matie n.

Tot în ședința dela 7. l. c. a comi-
tetului Asociațiunei, despre care v'am ra-
portat eri, D-lu Alphons Tuor, profesor în
Staefa lângă lacul Zürich, unul dintre
cei mai valorosi poeți ai Rhaeto-Români-
lor, transpune prin D-lu Dr. C. Diacono-
vich 3 fasciole ale posesiilor sale intitula-
te „Poesias Romonschas” și 2 scrieri
dramatice (traduceri), cu rugarea, să le
transpună Asociațiunii Transilvane.

Cu aceta ocaziune D-lu Diaconovich
a dat espreziune și dorinței D-lui prof.
Tuor, de a căuta atingere și de a întemeia
legături mai strinse între Daco-Români și
Rhaeto-Români, și mai ales între institu-
țiunile lor, chimate de a cultiva limbile
surori ale acestor popore înrudite. Limba
rhaeto-română perde totu mai multu te-
renu.

Rhaetia vechiă, astăzi cantonul Graubünden
al Elveției, a fost colonisat de
Romani deja la anul 15 a. Christ. și
limba coloniștilor romani s'a susținut
până în secolii din urmă nu numai în Alpii
Rhaetici, cu o poporațiune de 90.000 su-
flete, ci și în provinciile vecine de către
sud și răsărit, anume în Friaul și Tirol.
Astăzi însă de-abia mai vorbesc 35—
40.000 suflete limba Rhaeto-Românilor și
germanizarea lor face progrese totu mai
mar, mai ales din cauză, că urmașii el-
vețiani ai coloniștilor romani sunt des-
părțiți atât prin munți puternici, cât și
prin o mulțime de dialecte.

Pentru a împedea desnaționalizarea
Rhaeto-Românilor și a cultiva limba și
conștiința lor națională, s'a înființat în
nainte cu 8 ani în Chur, metropola canto-

ANULUL „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasile Moldovanu.

(35) (Fine).

Incheiere.

Luna August 1849 a încheiatu o
mare și tristă epocă în istoria acestor
țeri multu lovite de sorte. După un ră-
boiu civil din cele mai crâncene, care a
costat sute de mi de vieți omenești, lă-
sându în urma lui atăta ruină și atăta pus-
tietate înflorătoare, Ungaria, cum țicea co-
mandantul rus Paskievitz, a ingenuchiat
la picioarele Țarului rusesc Nicolae I în
țua memorabilă de 13 August 1849, când
Görgei a capitulat la Siria (Világos).

În urma acestui mare desastru, ce i-a
ajuns pe revoluționarii lui Kossuth, o
gonă generală s'a pornit de către Mus-
cali contra oștirilor maghiare, desarmându
în Transilvania pe Unguri la Hațeg și la
Deva, în urma căror desarmări nu li-a
mai rămas, decât mic resturi de trupe
sub conducerea lui Kemény și Gál, er în

Ungaria nu se afla în mâna revoluționa-
rilor, decât cetatea Camarom, sub co-
manda lui Klapka, care însă a capitulat
la 2 Octomvre.

*

Înainte însă de a încheia aceste me-
morii, mă cred dator a face încă câte-va
observări.

Națiunea română, persecutată de bar-
baria atător secol întunecați, s'a deștep-
tat în anul 48 „din somnul cel de
morte”, și cu dorul străvechiu de-ași
alina nenumăratele ei dureri și de-ași vin-
deca ranele înfipte în inimă prin fatali-
tatea anilor, a prins arma în mână, ca
să lupte vitejesce pentru libertatea sa na-
țională din care să isvorască un viitor
c'o sorte mai bună și mai demnă de ea, și
pentru tronul, care-i promisese aceta li-
bertate.

Națiunea română suspina de vécui
sub vclul negru de jale, după drepturile
sale, și spiritul timpului aducându-i la cu-
noscință mai apropiată acele drepturi, ea
și le-a cerut, și le-a pretins, ca ale sale.
Norul întunecos, ce în anul 1848 se ridi-
case peste orizontul națiunei române,
n'a făcut-o să se cutremure, să se îngro-

zescă, nici lașitatea nu era cunoscută de
inima Românilor. Strangularea atător Ro-
mâni încă înainte de a-se începe luptele
sângeroase între noi și partida teroristică,
n'a făcut să ne spăriem de prospectele,
ce ni-le punea în vedere, însă barbariele
comise ni-au deșteptat dorul răsplății,
și nu era putere lumescă în acele împre-
jurări, care să ne facă a pleca capul di-
naintea sêlbatecului despotism de rassă
a contrarului. Fără de-a resona și fără
de-a chibzui multu, noi așa țicându cu
brațele gôle ne aruncărăm în gura morții,
vêdurăm cu ochi averile nostre prefăcân-
du-ni se în cenușe, pe cei mai iubiți ai
noștri dându-și cu ultimul respiriu sufe-
tul în balta sângelui propriu; vclut am
altarele nostre stropite cu sângele servito-
rilor sêi, vclut am pe preoții noștri și
pe cei mai stimați amici spânzurându pe
tôte delurile întru mărturisirea credinței
naționale și a fidelității față de tronul,
care ne promisese — libertate națională,
egalitate și drepturi naționale.

Dér nu vréu a enumera patimile nôs-
tre, tristeța însă mă cuprinde și-mi sfășie
inima și sufletul de durere, când vclut,
ce a urmat după atătea jertfe de vieți

romănesci. Vclul de jale, ce-l îmbrăca-
sem noi în inimile nôtore după cei căduți
pe câmpul sângeroselor bătălii îndată
după stingerea revoluțiunei, îl ținem încă
și aji îmbrăcatu, vclându-ne drepturile
spânzurate de sabia arbitriului și a despo-
tismului acelu spirit teroristic, care la
48 voia mórtea noastră națională și contra
cărui apărându noi cu piepturile nôtore
tronul și patria, întru nimic de dreptă
și meritată răsplată nu ni-am împărtășit.

Noi am pus jurământu de trei ori
sfântu pe Câmpul Libertății, că vom
rămâne credincioși până la mórte tronului,
patriei și națiunei, și așa țicându fără de
arme, fără de munițiune, răniti de sus
până jos, continuarăm resbelul până
la fatigare, mângându-ne întru necasuri,
că sunt jertfe pentru tron, că sunt pro-
ductele credinței fără prihană, că sunt
sămînța din care vor răsări drepturile na-
țiunei. Atătu de mare era credința și fide-
litatea Românilor față cu tronul, încât
un țeran cu numele Hulpușu întreatu
fiind în batjocură la Iernutu, că cu cine
ține, după ce i-s'a tăiat nasul și urechile
de rebel, răspundea la tôte întrebările:
„să trăsescă Impăratul!” Credința și fide-

nului, o societate cu titlul „Societate rhaeto-romanscha“, care culege monumentele limbice ale Rhaeto Românilor. susține legătura între comunele locuite de densii și sprijinesc literatura lor.

Atât originea comună, cât și situațiunea deopotrivă gravă a limbilor noastre surori, sunt pentru noi motive suficiente, de a urmări cu un viu interes lupta fraților noștri din Elveția pentru salvarea limbei și naționalității lor și din această cauză Asociațiunea a decis să facă primul pas pentru stabilirea legăturilor dorite de d-lu Tuor, oferindu societății rhaeto-române schimbul publicațiilor și urmărind în organul Asociațiunii activitatea ei prin publicații acomodată de a deștepta în publicul nostru un interes mai viu pentru lupta națională a fraților din Elveția.

Comitetul, în fine, a luat spre plăcută soare, că d-lu prof. Tuor cu cea mai mare plăcere a primit să colaboreze la *Enciclopedia* inițiată de Asociațiune.

Congregația Comitatului Caraș-Severin.

În 13 Martie n. s'a ținut în Lugosș sedința estra-ordinară a Congregației comitatului Caraș-Severin. Dintre Români erau de față d-nii: A. Ghidiu (Caransebeș), Dr. Popovici și V. Grozescu (Lugosș), apoi d-nii C. Brediceanu, Dr. G. Dobrină, I. Ionaș, Dr. P. Barbu, I. Tomici, I. Nedelcu și alții. În galerie se aflau mulțime de țărani români.

Sedința a deschis-o fișpanul E. Iakabfy. Înainte de a se trece la ordinea zilei, membrul Dr. G. Dobrină face o interpelare cu privire la necorectitățile oficiilor postale, și cu deosebire a celui din Lugosș, care refuză epistole și depeși cu adrese românești, și cere, ca acest rău să se saneze cât mai curând.

Vice-spanul răspunde dicându, că bucuros ar da lămuriri, dăr n'are cunoștință de cauză.

Urmază apoi o interpelare a d-lui Coriolan Brediceanu în afacerea stégurilor tricolore române din Reșița. Stégurile acestea au fost aședate în sala de petrecere, ca decorațiune. Pe ce basă dera se ridică acuză contra arangiatorilor? Ce fel de egalitate a cetățenilor este acesta? Nu pot înțelege acest dureros fapt altcum, decât că organele administrației se acată, fără nici o basă legală, de simțământul național al Românilor și că acele organe oficiose agită poporul român în contra lor și a Maghiarilor prin ast-fel de apucături provocătoare.

D-lu Brediceanu spune apoi, că solgăbirul din Bocșa a sistat instruirea și funcționarea corurilor bisericești din Bocșaromână și Fizeș. Acesta este un act de

litatea acestă miș și miș din fiul nămului românesc au mărturisit-o cu ultima resulfare, în cele mai nemiloșe torturi, pe scaunul de măcelărire, numai ca să nu devină înfrângătorul jurământului făcut.

Dăr vai! ca balsam al alinării și vindecării durerilor și ranelor suferite, ni-s'a dat 1867, „unio vagy halál“ al acelora, cari detronaseră casa domnitore s'a făcut faptă, și de atunci poporul român e pus în cătușile iobăgiei spirituale!

Însă poporele învață din umiliri și din experiență!

Incheiu, închinându aceste rânduri — scrise cu condeiul înuiat în suferințele unui popor prigonit și nedreptățit de secol — celor 40,000 de mucenici, cari și-au jertfit viața pentru drepturile și libertatea nămului lor și cari din sacra lor cenușă ne strigă cu ardore:

Români, puneți-vă încrederea în voi înși-vă!

Boziaș, 1885.

Vasilie Moldovan.

agitațiune a organelor administrative contra Românilor sub firma unui scop maghiar. Unde o să ducă toate acestea? Afirmarea drepturilor noastre, prin noi, se privește ca o crimă de agitațiune și pe ai noștri în închid, ér actele de violență ale autorităților publice sunt lăudate, ca acte patriotice.

Vice-spanul răspunde, că are cunoștință de afacerea stégurilor din Reșița, dăr crede, că pretorul a proces corect. Ce privește corurile bisericești, reprobă procederea pretorului și în acest înțeles va dispune.

După un scurt și demn răspuns al d-lui Brediceanu, protonotarul Szögyényi cetesce rescriptul ministrului-președinte Bánffy, prin care notifică intrarea în funcțiune a noului cabinet. Președintele clubului liberal Hedvig Bösz propune, că, după obicei, Congregația să felicite pe noul ministeriu și să-l asigure de sprigunul comitatului. La această propunere a luat cuvântul d-lu Brediceanu, care discute între altele:

Guvernul Bánffy a declarat, că pășesce pe urmele guvernului Wekerle, urme udate cu lacrimile poporului român. Nu persoanele, ci sistemul politicii acestor guverne îl combatem. Dela 1867 toate guvernele au avut mult puțin tot una și aceeași politică față de naționalități: politica separatistică maghiară și tendența de a contopi toate naționalitățile în națiunea maghiară. Prin această dogmă a politicii de stat se împart poporele țerei în două tabere. Maghiarii cu dreptul la toate aspirațiunile naționale, și Nemaghiarii cu datorința de a sta încetușți sub operațiunea de desnaționalizare. Statul pune toate mijlocele sale în serviciul acestui scop, și resursele contribuute de naționalitățile nemaghiare, totă viața publică, toți funcționarii și bugetul și bunurile statului, ba sumuță necontenit chiar și societatea în această direcțiune. Apoi cu un miros de vulpe scormonesce toate bazele și simțământele vieții naționale, și fără cruțare tinde la nimicirea acelora. În familie, limba dulce, care o suge copilul cu laptele mamei — se opresce în kisededovuri în cursul dezvoltării; în biserică, simțul religios, legat de limbă și naționalitate, se tinde a se rupe, scoțându instituțiunile bisericești din cadrul lor; în școlă, se pun purtătorii de lumină la discrețiunea guvernului, ca numai lumina falsă a sistemului de desnaționalizare să o răspândescă asupra tinerimei. O astfel de politică de stat o condamnăm. Ori-ce pas înainte al acestei politice de stat îl simțim în spinarea noastră, ori-ce triumf al ei e însoțit de convulsivitatea simțului de sugrumare. *Acestă politică nu o putem respecta, nici pe manducătorii ei nu-i putem felicita.*

Gladiatorii de odinioară în luptele lor fizice, vădându-și perirea, strigau: Ave! dăr popore destinate la perire națională încă nu au cântat imne de mărire esecutătorilor lor, când li-se prezentau, și ast-fel nici noi nu putem adera la propunerea de felicitare, căci nu putem striga: Ave Cesar! Ave Bánffy! morituri te salutant! Nu! Nu vom a Vă ascunde adevărul simț, — ci cu glasul liber, în cât și când îl avem și până la ultima resulfare, vom lupta în contra acestui sistem, d'aceea noi membrii partidului național român, față de prezentarea noului guvern, n'avem altă contrapropunere de cât: Jos cu sistemul! Jos cu Bánffy!

Români au aplaudat, ér Ungurii au tăcut tăcerea peștelui — dice „Dreptatea“. Punându-se la vot propunerea d-lui Brediceanu, se declară minoritatea voturilor, ce a intrat-o, și s'a primit propunerea lui Bösz.

Neajunsuri din comitatul Făgărașului.

Făgăraș, Martie 1894.

(În atențiunea d-lui ministru de interne, ca să judece cum se esecută legea la noi și să vadă cum caută organele lui să ne câștige, ca să putem dice, că suntem mulțumiți).

După-ce nu mai răsună de atâtea ori vocea plângerilor noastre, s'ar păre pôte, că și neajunsurile și multele suferințe, ce a trebuit să le îndurăm până acuma, s'au mai rărit, séu că în mare parte au încetat. Dera nu este așa! Tăcerea noastră nu este alt-ceva, decât o stare de desperațiune între multele șicane și nedreptăți, ce trebuie să le suferim și de și tot mai mult dela marii și micii noștri tirani.

Prea bine este cunoscut publicului cetitor, că încălcările de lege și desmățațele șicane, ce a trebuit să le suferim blândul și pacnicul popor român al acestui comitat, de când ni-a fericit cinstitul guvern fără voia noastră, cu fișpanul Bauszner, nu mai au părechia în analele comitatelor.

Stăpanii noștri dic: avem legi, cari asigură și pentru Români drepturi și libertăți cetățenești, și ei pot fi mulțumiți cu acele drepturi legale.

Ceea ce pretinde legea dela noi, dăm cu prisosință. Dăm jertfele de sânge și de avere. Apoi drepturile legale, câte vai de ele ni sunt asigurate, în loc să le primim, trebuie să le dăm și pe acelea, căci de unde nu, ni-se iau cu volnicia. D-lu Bauszner are foarte multe merite păcătoșe pe terenul șicanelor și al volniciei comise față de noi.

Trei milioane de Români dau statului darea de sânge și cea de avere. La anul 1891, când a venit d-lu Bauszner, ca fișpan la Făgăraș, în Ungaria întregă mai era un singur vice-comite român, adică cel dela noi. Cum a venit, s'a năpustit asupra lui și iute și de grabă l'a scos din serviciu. Volnicia începută a continuat, și necruțându familii și indiviți fără nici un pic de milă a scos din serviciu pe protopretorele dela Arpaș, Mețian, și pe cel din Bran, Popeneci. A scos din valoare alegerea controlorului român și a ocupat postul cu un importat străin și pe perceptorele Negrea, l'a trimis la pensie. Ne putem tot bine aduce aminte, că protopretorele suspendat Mețian și pretorele Necsa, cu ocaziunea adunărilor generale, se plâneau publice, că d-lu fișpan li-a spus verde, că până va fi densul aici, n'au de a mai spera, ca să vie vre-odată în fruntea v'ruinei ceru. Ambii acești funcționari, încă omeni tineri, șicanați la estrem și amenințați fără îndurare, au murit deja, au rămas după ei însă veduvile și orfanii lor cu urmele suferinței. D-lu fișpan cu delăturarea Românilor și-a înfundat în ofiici pe rudeniile și sateliții sei, în uare parte omeni violenți, nedisciplinați și scăpătați. Și și-a pus după placul său vice-comite fișcal, cassar, protopretor la Bran și la Arpaș și alții mai mititei tot în locul Românilor alungați, și acesta în scurtul timp de v'ro trei ani de când e aici.

În anul curent au răposat 3 funcționari mai mici, toți Români. D-lu fișpan și aici, după cum auzim, a aflat de bine a importa din loc străin pe un tinerel neisprăvit, fără calificați, rudeniă a cassarului ungar, tot importat D-deu se de unde. Ai noștri se mergă la plug, séu la sapă, séu decât nu, le stă granița deschisă să emigreze!

Se dice, că de ce sunt Români pasiviști față de alegerile la dietă. Decă, abstragându dela alte multe, cum se nu fi? D-lu fișpan a făcut chiar deputatului Șerban, care cu program guvernamental a spart pentru sine pasivitatea, toate greutățile, șicanele și presiunile posibile, ca să nu se alegă, și apoi ca alegerea să nu i-se verifice.

Ba ce este mai mult, cu nici un preț nu voesce să-l suferă și să-l verifice nici ca membru în comisiunea municipală, pe el, de deputatul dietal. Contribuenții români cu dare mare au fost lăsați afară și în schimb s'au luat Maghiari, fără de a ave darea necesară, în lista viriliștilor municipali.

Observările făcute în astă privință nimeni nu le ia în seamă. Apoi, unde s'a mai pomenit, ca să se dea ordin în scris funcționarilor, să voteze la poruncă. Asta a făcut-o numai d-lu Bauszner. La o sedință

municipală funcționarilor români li-s'au pus în mână bilete de votare gata scrise și însemnate anume cu diferite semne ca să se știe, cari au votat cu biletele după poruncă și cari nu. Umblau bieții funcționari ca zăpăciți și uimiți, că ce se întâmplă cu ei. Nu șiau ce să facă: să-i compătimească pe funcționari, séu ce să înceapă față de atari volnicii și abuseri.

Dera porunca e porunca și volnicia e volnicia, și unde e volnicia, dreptatea n'are loc și apoi puținii ampioiați români căi au mai rămas nu numără mai nimica. Ei se vede, că mai au dreptul să resolve la acte după porunca și să tacă înfundat, ca și membrii congregației, că de unde nu, nu e bine.

Câte șicane n'am avut și astăvăr în Zărnesci pe timpul marelui proces al Memorandului, trimițându-ni-se gendarmeria și miliția pe cap fără de nici o cauză.

Când s'a cerut, să se cerceteze cauza la fața locului, nimenea nu ne-a ascultat, și când s'a întrebat în sedință, că de ce nu s'a retras miliția din Zărnesci, ni-s'a răspuns, că n'am dovedit, că n'ar fi drept cele aduse contra noastră. Dăr cum să fi dovedit, decât nu s'a făcut cercetarea, ce o am cerut. Membrii români aleși în comisiunea municipală, pentru cauze de nimica în mare parte nu se verifică cu anii, ca așa noi să fim tot-deuna în minoritate, așa este d. e. de presente și cu alegerea dela Tohanul vechiu, a cărei verificare și neverificare se amână ad calendas graecas.

Și decât ar fi să se înșire toate suferințele noastre, apoi ar trebui să se sorie mult, foarte mult.

D-lu fișpan a spus verde, că până este el aici, va face ce va voi, și a și făcut, dera pentru aceea și faptele lui vor rămân pentru tot-deuna o pagină neagră în istoria comitatului, căci rezultatul lor este amărăciunea generală și trecările.

După faptele-i de până acuma, deusul nu ne pôte suferi. Nu ne cunoșce limba și lipsesele noastre, ne desprețuesce poporul și obiceiurile și cu volnicia delatură pe ai noștri dela beneficiile legale ale statului și ne împiedcă în practisarea și usarea drepturilor cetățenești, din care cauză amăriti peste măsură, în atari împrejurări, nici-odată, dera nici odată nu-i vom putea uita și ierta șicanile și volniciile comise.

În acest comitat populațiunea română este 95%, și totuși suntem tractați atât de vitreg și neuman. Pe ai noștri rându pe rându ni i-a scos mai pe toți, unul după altul, din serviciile publice, și locurile lor se ocupă tot cu sateliți și rudeni de ale asupritorilor noștri, și apoi omenilor lor nu li-se întâmplă absolută nimica, de ar fi ei măcar ori și cât de destrăbați și neregulați.

Numeroșii membri români ai congregației și cu deosebire cei din centru, ce fac? Organizați sunt? Iase odată din lărgă și facă-și datoria, căci altfel vom per pôte cu comitatul cu tot!

X.

SOIRILE ZILEI.

3 (15) Martie.

Un învățător săsesc arestat. În luna lui Ianuarie țin în casina din Coahalm candidatul de profesor Alvin Kramer o prelegere asupra raporturilor politice din Ungaria. Din cauza acesta contra lui Kramer se intentă cercetare judecătorească pentru agitare de naționalitate, care cercetare însă pentru învățătorul săsesc s'a finit în mod favorabil. În 11 Martie însă pe neașteptate se făcu la Kramer o perchișiță domiciliară și în séra aceea el fu arestat. Pentru apărarea învățătorului fu chemat avocatul C. Lurtz din Brașov. Kramer a fost eliberat în 12 l. c.

—0—

Volnicia ungară. Sâmbăta trecută séra s'a dat un bal în Turnu-Severin, arangeat de secțiunea Mehedinți a Ligii. La acest bal voiau să participe și domnișorele Dorina și Felicia Rațiu, ficele d-lui Dr. I. Rațiu. Autoritățile unguresci însă au oprit trecerea d-șorelor Rațiu pe pământul României, sub motiv, că prezenta

dorilor în Turnu-Severin ar da prilej la demonstrații contra Ungariei.

—o—

Directorii postali ca purtători de matricule. „Magyarország“ spune, că în numele directorilor de poste și telegrafii s'a înaintat ministrului unghuresc de interne o petiție, în care se cere, ca la împărțirea oficiilor privitoare la purtarea matriculelor de stat, să fie luați în considerare și directorii postali.

—o—

Prințul Alexandru Știrbeiu ministru și deputatul de odinioară, fiul principelui domnitor Știrbeiu, a murit alaltăieri în Bucuresci. În semn de doliu camera își ridică ședința.

—o—

Invoirea comercială româno-bulgară. Ministerul afacerilor străine român a aduce la cunoștință celor interesați, că în urma înșirării, ce primise din partea guvernului, agentul diplomatic al țerei la Sofia a încheiat, printr'un schimb de note, o invoire cu guvernul bulgar, cu începere dela 20 Februarie (4 Martie) 1895 și până la 1 (13) Ianuarie 1897, în baza căreia mărfurile române se vor bucura în Bulgaria de tratamentul națiunii celei mai favorizate. De acest tratament se vor folosi mărfurile române și în privința taxelor comunale, de acciză și de port. Asemenea s'a mai convenit, pe temeiul principiului de reciprocitate, ca supușii ambelor țări să fie scutiți de taxele pentru viza paștelor.

—o—

Poporațiunea Bucurescilor. Resultatul provisoriu al recensământului populațiunii bucureștene, făcut în luna Decembrie de primăria capitalei, în unire cu ministerul de finance, este: 232 000 suflete.

—o—

Prelegerile publice în Sibiu, privitoare la venirea Maghiarilor, cari precum amintisem, se țin pentru de-a convârti pe Sași în favorul milenului, se continuă. Astfel mâne va țină a cincea prelegere publică prof. G. Kárpáthi dela gimnasiul de stat asupra temei „Modul Maghiarilor de-a purta resbel“.

—o—

Serviciul minelor de pe lângă ministerul domeniilor din Bucuresci va începe campania explorărilor miniere îndată după sărbătorile Pascilor. În acest scop s'a depus pe biroul Corpurilor legiuitoare un proiect de lege pentru acordarea unui credit de 200.000 lei.

—o—

Prietința între oficerii austriaci și rusești. În Radziwillow, Polonia, arangiară oficerii rusești o petrecere, la care invitară pe oficerii austro-ungari din Brody. Aceștia primară invitarea și fură primiți și ospătați în cel mai cordial mod din partea oficerilor rusești. — Și apoi să mai vorbescă omul de război!

Teatru german.

D-șora Agatha Bărsescu cu oșpe.

Brașov 3 (15) Martie.

De când s'a inaugurat noul teatru, n'a fost reprezentată așa de bine vizitată ca aseră. Veniseră foarte mulți chiar din comunele dimprejur. Nu mai era locă nici pentru stată și mulți rămăseră fără bilete de intrare. Acesta este cel mai viu document pentru marea putere de atracțiune a jocului d-șorei Bărsescu.

S'a dat cunoscuta dramă a lui Dumas, „Dama cu camelile“. Deja după scenele cele dintâi s'a putut convinge fiă-cine, că rolul frumoasei, capricioasei și cochetei „Marguerite Gauthier“, care scii să farmece pe toți lionii Parisului, se afla de astă-dată în mâinile unei geniale artiste. D-șora Bărsescu ni-a înfățișat pe eroina dramei lui Dumas în totă splendoarea caracterului ei ușor și fluturatică, dăr în fond capabilă și de sentimente nobile de iubire, de abnegare și de jertfă. Dela cele mai minuțioase picanterii în dialogurile legeră cu curtesanii „Margueritei“, până la expresiunea cea mai înaltă a sentimentului de iubire și

de durere sufletească, d-șora Bărsescu a știut să ne țină neconținți în încordare și să ne emoționeze adencu cu jocul ei natural și convingător.

Figurei acelei femei pierdute, care se disgustase de viața ei desfrântă și acum, condusă de iubirea nefățărită către Armand Duval, voia să pășească pe cărarea căinței și a îndreptării, artista i-a dat un timbru de nobleță a simțirei și a cugetării, ce ne făcea să uităm contrastele mari în caracterul ei. Acesta i-a reușit nespuse de bine artistei în actul alu treilea, în dialogul Margueritei cu Duval tatăl și când și-a luat adio dela Armand. Fiă-care cuvânt și gest alu artistei te făcea să tresari de emoțiune.

Până la lacrimi am fost mișcați și în scenele ultime din actul alu 5-lea, scena revederii și scena unde Marguerita mure în brațele lui Armand. Momentelor, în cari se luptă dorința nespuse de a trăi și de a fi fericită a Margueritei cu morțea, ce s'apropiă, d-șora Bărsescu li-a dat expresiune sublimă-tragică.

Artista a fost furtunosă aplaudată și mereu rechiămată pe scenă. Publicul s'a depărtat adencu impresionat.

*

Mâne, Sâmbătă seară, d-șora Bărsescu va da o reprezentație de adio. Se va juca piesa „Hero și Leandru“ seu „Des Meers und der Liebe Wellen“ de Grillpazer.

Academia Română.

Miercuri la orele 2, s'a deschis, sub presidența d-lui I. Negruzzi, sesiunea generală din anul 1895 a Academiei române. Erau prezenți 21 membri din 36. Din Transilvania au sosit până acum numai d-nii Al. Roman și I. Vulcan; dela Iași au venit toți membrii, afară de d. P. Poni. Primul obiect al ordinea zilei a fost citirea raportului secretarului general despre activitatea Academiei în 1894—95. S'a ales apoi o comisiune, care să alcătuiască textul răspunsului Academiei la acest raport. Prima ședință publică va fi, probabil, aqđ.

*

Intre lucrările din programul sesiunii generale din anul acesta alu Academiei Române sunt și următoarele puncte interesante:

Cestiunea ortografiei;
Discursurile de recepțiune ale d-lor membri dr. V. Babeș, Sp. Haret, Gr. G. Tocilescu și A. D. Xenopol, cu răspunsurile lor;

Raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea publicațiilor prezentate la premiile Năsturel-Herescu de 4.000 lei și Eliade-Rădulescu de 5.000 lei, pentru 1895;

Raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea cărților didactice prezentate la concursul premiului Asociațiunii Craiovene de 1.500 lei, pentru 1895;

Raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrărilor prezentate la premiul Lazăr de 5.000 lei, asupra subiectului, „Igiena țărănului român, etc.“;

Deciziuni pentru publicarea premiilor San-Marin și Neuschotz;

Alegerea comisiunii de 9 membri pentru publicațiunile, cari se vor prezenta la premiile Năsturel-Herescu de 4.000 lei și Lazăr de 5.000 lei, pentru 1896;

Alegerea comisiunii, care va examina lucrările, ce se vor prezenta la concursul premiului Alexandru Ioan Cuza de 10.000 lei, pentru 1896, asupra subiectului: „Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor“;

Alegerea comisiunii, care va examina lucrările, ce se vor prezenta la concursul premiului Alexandru Ioan Cuza, de 6.000 lei, pentru 1896, asupra subiectului: „Psihologia și metafizica poporului român, după literatura populară“;

Alegerea comisiunii pentru examinarea lucrărilor, cari se vor prezenta la premiul Eliade-Rădulescu, de 5.000 lei, pentru 1896, asupra subiectului: „Botanica populară română, etc.“;

Alegeri de membri onorari și corespondenți.

Dare de sémă și mulțămă publică.

Oradea-mare, 1 Martie n. 1895.

(Fine.)

Nr. 51 Colectantă D-șora *Ermina Marcovici* din Nădlac: Maria Petrovici 1 fl., A. Petrovici 1 fl., St. Luțai 1 fl., N. N. 50 cr.; I. Căcinea 1 fl., D-na Russu I. 50 cr., Paulina Oros 1 fl., M. Chicin 2 fl., I. Căpitan 50 cr., G. Budó 50 cr., N. Chicin 1 fl., N. N. 50 cr., S. Lugoșan 50 cr., Livia Caracioni 50 cr., Livia Pețan 1 fl., Elena Șandor 1 fl., N. N. 10 cr., D. Mieu 50 cr., I. Crișan 50 cr., Ermina Marcovici 2 fl. Suma 16 fl. 60 cr.

Nr. 53 Col. D-ra *Sylvia Tamaș* din Satulung: Leményi 1 fl., A. Dragoș 1 fl., Dr. Marcus 1 fl., E. Pop 50 cr., I. Pop 1 fl., E. Bucșa 1 fl., V. Budo 1 fl., N. N. 1 fl., B. Budo 50 cr., L. Indre 1 fl., I. Coza 1 fl., D. Indre 1 fl., Gr. Dinca 1 fl., P. Anca 50 cr., Liszkán I. 50 cr. I. Marcu 50 cr., G. Butean 15 cr., I. Butean 50 cr., I. Mihașca 20 cr., Barna B. 50 cr., V. Dragoș 2 fl., Vigdorovici I. 50 cr., I. Serb 1 fl., N. Nilvan 1 fl., Gr. T. Tamaș Niculescu 1 fl. Suma 20 fl. 25 cr. — Nr. 54 Colect. D-ra *Soția Mihali* din Sărășeu: 5 fl. — Nr. 57 Col. D-ra *Teresia Nistor* n. Hengye din Ardușat: Aurel Pap 1 fl., Al. Berigye și soția 6 fl., G. Hengye 1 fl., 50 cr., Dionis. Bran 1 fl., Teresia Nistor n. Hengye 1 fl. Suma 10 fl. 50 cr.

Nr. 58 Col. D-na *Elena Szabó* din Macău: G. Iuhász 5 fl., N. Maior 2 fl., Gelu Balou 2 fl., Spiridon Șiclovan 1 fl. 50 cr., Iuliu Szabó 2 fl. Suma 12 fl. 50 cr.

Nr. 62 Col. D-na *Ana Lazar* n. din Groza din Almaș: Corn. Lazar 3 fl., Dr. Groza 1 fl., Tr. I. Majer 50 cr., I. Cosma 20 cr., I. Dorca 20 cr., X. 10 cr. Suma 5 fl. Nr. 65 Col. D-ra *Gizela Pap* din Beiuș: Dr. G. Cosma 2 fl., Dr. Const. Popovici 2 fl., Tr. I. Farkas 1 fl., V. Dumbravă 1 fl., N. Radu 1 fl., I. Ardelean 1 fl., C. Ardelean 1 fl., D-na Mureșianu 1 fl., T. Popovici 1 fl., Al. Gavra 1 fl., L. Muțiu 1 fl., Geilert V. 5 fl., Al. Pelle 1 fl., V. Erdéyi 3 fl., D. Negreanu 2 fl., I. Crișan 1 fl., P. Pap 5 fl. Suma 30 fl.

Nr. 66 Col. D-ra *Măriora Palady* din Borod.: I. Boros 2 fl., G. Venter 1 fl., Demse 1 fl., D-na Bity 1 fl., T. Szilagyi 50 cr., St. Șipoș 1 fl., P. Fejér 1 fl., T. Stanca 1 fl., Florica Abrudan 60 cr., G. Morarescu 1 fl., G. Dezsó 50 cr., V. Czibenszky 2 fl., V. Czibenszky jun. 1 fl., Kakas V. 1 fl., N. N. 50 cr., Mütter F. 3 fl., M. Gy. 50 cr., Mariți Selegian 50 cr., Kelepecz jun. 1 fl., A. Rezey 1 fl., N. N. 50 cr., Eug. Pap 50 cr., Ad. Mandel 1 fl., Măriora Pallady 90 cr. Suma 24 fl.

Nr. 67 Col. D-ra *Aloisia Fehér* din Aușia: A. Fehér 1 fl., Florica Abrudan 50 cr., I. Szabó 1 fl., Belezky S. 50 cr., D-na Rednic G. 1 fl., Al. Filip 1 fl., T. Pap 50 cr., Ludovica Filip 1 fl. 50 cr., T. Filip 2 fl., Agneta Bica 1 fl., Veinberger A. 50 cr., Pallady Victor 5 fl., Șt. Sipos 50 cr., Bart. Banyi 50 cr., Sabina Morarescu 1 fl. Suma 17 fl. — Nr. 68 Col. D-ra *Măriora Iernea* din Er-Tarcia: Fl. Selegian 1 fl., Lazar Iernea 1 fl., Măriora Iernea 50 cr., Antonia Iernea n. Cicero-nescu 50 cr., L. Bărdosi 3 fl., G. Bărdosi 1 fl., D. Bărdosi 1 fl. Suma 8 fl.

Nr. 69 Col. D-ra *Veturia Ciurdariu* din Szamos-Dob: Veturia Ciurdariu 1 fl., G. Cardoșiu 50 cr., T. Turci 40 cr., I. Szilagyi 30 cr., G. Zimău 10 cr., G. Szilagyi 10 cr., Oláh 10 cr., I. Turci 10 cr., Parochia rom. gr. c. din Szamos-Dob 70 cr., M. Szilagyi 05 cr. Suma 3 fl. 50 cr.

— Nr. 70 Col. D-ra *Măriora Catoca* din Borlescu: Măriora Catoca 5 fl., Magdalena Catoca 2 fl. Cu ocaziunea petrecerii la anul nou din Borlescu: 4 fl. 20 cr., Herskovici B. 2 fl., N. Nuț a lui Filip 10 cr., M. Marian birou din Borlescu 70 cr., Suma 14 fl.

S'au încasat peste tot 1008 fl. 90 cr.; d'acel suprasolviri 605 fl. 55 cr.; spese 573 fl. 50 cr. Venit curat 435 fl. 40 cr.

Din această sumă s'au ajutat 28 de tineri români lipsiți de mijloace și s'au votat două premii pentru doi tineri români

dela gimnasiul din Oradea-mare, cari vor dovedi progresul cel mai mare în limba maternă.

Primescă pe acesta cale atât marini-moșii contributori, cât și stimatele Dóme și Domnișore colectante, cele mai căldurose mulțumiri pentru sprijinul și interesul dovedit față de nobilul scop, ce l'am urmărit.

Remus Chicin, notar.

Ioan Rațiu, cassar.

NB. Ulterior, după facerea socoților ni-a mai sosită colecta nr. 44, Colectantă D-șora *Minerva Cosma* din Sibiu: contribuind: „Albina“: 20 fl., Dlă Parteniu Cosma 2 fl., D-lă Dr. Oct. Russu adv.: 1 fl. 50, D-lă Dr. C. Diachonovici 1 fl. Suma 24 fl. 50 cr.

Sciri telegrafice.

Viena, 15 Martie. „Polit. Corresp.“ este autorizată a declara, că interviul cu ministrul de resbel *Krieghammer*, publicat în „Budapesti Hirap“, este un apocrif.

Viena, 15 Martie. Totu „Folit. Corresp.“ anunță, că căsătoria civilă va intra în vigoare în 18 Decembrie a. c.

Roma, 15 Martie. Regele Umberto subscrie un decret, prin care se dă amnestia tuturor acelor, cari au fost condamnați de către judecătorii militare în Sicilia.

Haaga, 15 Martie. Camera hotărî introducerea puscilor Mannlicher.

NECROLOGU. Nicolau Lichirie, paroch gr. cat. în Copșa mare, a răposat la 14 Martie n. c. în anul alu 79-lea alu etății și alu 54-lea alu preoției. Lă jalescu întristății: Ana Aron, Nic. Lichirie, Rachila Constantinescu și Sinefta Fleșeriu, ca fi, apoi gineri, nepoți etc. — Fiă-i țărina u, oră!

DIVERSE.

O mică invențiă românească. Căpitanul P. Velic, din batalionul de pontonieri, care acum se află cu compania sa la Nămolosa, a făcut, scrie un confrate din Galați, nisce experiențe interesante, cu ocaziunea mării cantități de zăpadă, ce căduse săptămânele trecute și când din cauza poleiului, era impracticabilă ori-ce comunicațiune pe jos. El a făcut un fel de patine de lemn, cu o lățime ceva mai mică, ca talpa cisme, având o lungime însă de trei ori mai mare ca lărgimea, și puțin recurbate în sus la ambele capete; de mijlocul acestor talpe-patine sunt legate două curelușe destinate a fixa patinele de talpa cisme. Pe timpul poleiului celui mare și când se învârtoșase căpada la partea superioară, un soldat, căruia i se legaseră de picioare aceste patine, a putut patina peste zăpadă și chiar pe părta sâniilor cu o iuțelă aprăpe de trei ori mai mare, ca aceea a unui om mergând în pas iute.

Originea chibritelor. În anul 1827 chimistul Iohn Walker în Stocktonupon-Tees făcu încercarea, ca să inventeze o amestecătură chimică, care să producă foc pentru folosința sa proprie, și întemplantarea făcu, să descopere substanța chibritelor pe care o și puse în comerț. Chibritele se răspândiră cu repeziune uimitore. Fabricile nu întârziară. În Anglia ca și pe continentul Europei se construiră mașine cu ferestree rotative, cari tăiau trunchii de molivd în bucăți mici de 3—4 degete, cari ăra se întorceau de 4—5 ori una după alta într'un cerc de 50 cuțite și într'o minută produceau 30.000 de bețișore. Alte mașini adună bețișorele în mănunchiuri și le întinge în masa aprindătoare, în fine, altele prepară cuțitele. Astăzi există fabrici de chibrite, cari produc zilnic peste 10,000,000 chibrite.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Martie 1895.

Renta ung. de aur 4%	124.45
Renta de corone ung. 4%	99.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	127.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	104.35
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.40
Bonuri rurale ungare 4%	98.50
Bonuri rurale croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	152.75
Renta de hartie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.60
Renta de aur austr.	125.10
Losuri din 1860.	157.—
Actii de ale Băncii austro-ungar.	1073.—
Actii de-ale Băncii ung. de credit.	460.50
Actii de-ale Băncii austr. de credit.	392.40
Napoleonori.	9.77
Marci imperiale germane.	60.37 1/2
London vista.	123.45
Paris vista.	48.87
Rente de corone austr. 4%	101.05
Note italiene.	46.50

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Martie 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.72	Vënd.	9.76
Argint român. Cump.	9.68	Vënd.	9.72
Napoleon-d'ori Cump.	5.76	Vënd.	—
Galbeni Cump.	5.75	Vënd.	5.89
Țuble răsesci Cump.	131	Vënd.	—
Marci germane Cump.	60.—	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Insciințare.

D-nii membrii ai societății de împrumut și păstrare

„AURORA“

suntă invitați a participa la adunarea generală a XXI-a care va avea loc **Duminecă în 24 Martie 1895 la 10 ore a. m.** în sala școlii fondationale populare superioare din Năsăud.

Pentru cazul, când această adunare nu s'ar pute ține din lipsa voturilor recerute, prin această se convoca tot-o dată a doua adunare, care va avea loc în 7 Aprilie 1895 la ora și locul fixat, în care vor aduce hotăriri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei:

- 1) Raportul direcțiunii și al comisiunii cenzurătoare.
- 2) Statorirea bilanțului pe anul 1894, distribuirea profitului și darea absolutoriului pentru anul de gestiune expirat.
- 3) Alegerea alor doi membrii în consiliul administrativ.
- 4) Alegerea comisiunii cenzurătoare.
- 5) Propunerile consiliului administrativ și eventual altele propunerii insinuate în sensul statutelor.

Năsăud, 23 Februarie 1895.

639, 3—3

DIRECȚIUNEA.

Casă de exportu de ciasornice helvețiane pentru buzunar.

Specialitate:

regulate acurat

Ciasornice-Goldin Remontoir

6 fl. / 6 fl.

pentru Domni și Dămine, luate foarte fin și precis.

Aceste ceasornice au capacu escelent și elegant, care sunt asemenea ca și cele de aur, artificiosu ciselate. Cu deosebire atragă atenția asupra calității mașinării de o construcție escelentă, că nu pôte pătrunde praful, și sunt ceasornice cu mult mai superioare ca cele până acum aduse la vëndare.

Pentru fie-care ceasornicu dau garanția de 3 ani că va umbla regulat și certificat cu numărul ceasornicului.

Prețulu unui ceasornicu cu capacu dublu **6 fl.**

Prețulu unui ceasornicu cu capacu triplu **7 fl.**

Un lanț Goldin, executare elegantă, fasonu după plăcere **1 fl. 50 cr.**

Pentru amploiații căilor ferate și de navigație, cunoscutele ceasornice

Roskopf-Remontoir anker, capacu curat nikel acurat regulat **10 fl.**

Lanțu de nikel potrivit cu amuletă elegantă **1 fl. 50 cr.**

Singurul depou pentru monarchia austro-ungară

LEON SILBERBERG,

Wien, I. Fleischmarkt 5.

653,1—6

Cu capacu triplu **7 fl.**
Ciasornice de dame **6 fl.**

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sêra.
Tr. expr. Român: 5 ore 07 m. dimineața.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sêra.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sêra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. sêra.

3. Dela Zărnești la Brașov:

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 44 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sêra.

Dela Brașov la Ch-Osorheiu.

Trenul de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dim.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sêra.
Tr. expr. Român: 10 ore 26 min. sêra.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dim.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amêd.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dim.

3. Dela Brașov la Zărnești:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. sêra.

4. Dela Ch-Osorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dim.
Trenul de persoane: 1 ora 51 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. sêra.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

Telefon Nr. 18.

Cec-Conto la postă nr. 969

Giro-Conto la banca imp. germană.

Casa de bancă

JACOB L. ADLER,

Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.

cumpără și vinde monede, hârtii de valoare, devise după cursul dulei cel mai mare — respective cel mai mic; răscompără fără nici o detragere totu felulu de cupone; scontază polițe comerciale indigene și streine cu înlesnire și cu o dobândă culantă; efectuează încasări de polițe, asignații, recipise, pe tôte piețele Europei. cum și transoceane; acordă avansuri pe hârtii de valoare, losuri, monede până la 90%; predă asignații pentru ori și care piața comercială internă și externă forte ieftin, asignațiile destinate pentru Buda-pesta și Viena franco fără spese; primesce depunerii de bancă spre fructificare în conto-corent și bonifică după invoire până la 5% netto dobândă; recomandă pentru plasarea de capitale scrisurile fonciare cu 5%. Premie ale băncii comerciale ungare, asemenea scrisuri fonciare 5% ale „Albinei“, institutu de credit și economii, precum și scrisuri fonciare urbane și rurale din România, care după cursurile de astăzi aduc 5 3/4 interese; asigură forte ieftin ori și ce losuri la sortiri cu câștigulu cel mai mic, contra diferenții cursului. Comunică informații și sfaturi conșciențioșe specialiste prin corespondență.

649,2 50.

Revisuire gratis a efectelor și losuri supuse sortirei.

PHOTOGRAPHIE

Invitare la abonamentu!

Cu 1 Ianuarie 1895 se începe unu nou abonamentu la

„VATRA“
fôia ilustrată pentru familie.

„VATRA“ îndeplinind tôte condițiunile cerute unei foi ilustrate pentru familie, fiind redactată cu multă îngrijire de unu din cei mai aprețiați scriitori români, având totu-dêuna unu sumar bogat, variat și instructiv, pe lângă o sumă considerabilă de ilustrațiuni splendidu reușite, dintre cari o mare parte originale, referitoare atât la istoria nemului românesc, câtu și la artele, industria și evenimentele însemnate de actualitate din țeră și pe unde locuesc Români; **este cea mai răs-pândită revistă ilustrată și ocupă I-ul locu în literatura beletristică română.**

„VATRA“ apare de 2 ori pe lună, în fascicule întregi, de câte 4 coli mari 4°, tipărite luxos pe hartie extra-velină.

Pentru Austro-Ungaria:

Costulu abonamentulu pe unu an este . . . fl. 12

„Cei ce doresc“ a se abona, sunt rugați să binevoiescă a trimite costulu abonamentulu, prin mandat postală la librăria editore, C. Sfetea, București, căci „Vatra“ n. se trimite de cătă celorlă cără plătesc abonamentulu înainte.

Colectii din anul I. alu „Vetrii“ se mai găsesc broșate cu 12 fl., luxos legate cu 13 fl., ér' numai scôrțele cu fl. 1.50.

600,19—30

Nu cumpărați dela faură cărbuni!

(Este unu proverb vechiu.)

Acestu proverb se potrivește la **stabilimentulu meu cel mare**, care cumpără cantități mari de marfă, având cheltuieli puține pot vinde și eștin.

Mostre atragătoare pentru mușterii privați gratis și franco. Caete cu mostre, cum nu s'au mai vețut până acum, pentru **croitori**, nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvian și Dosking pentru inaltulu cleru, stofe prescise pentru uniforme funcționarilor c. r., asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici, livree-uri, postavuri pentru biliarde (mese de joc), și trăsuri. — **Asortimentu forte bogat** de **LODEN** din Stiria, Carniolia și Tirol, pentru BĂRBAȚI și DAME, cu prețuri originale ale fabricei, ce nu i pôte otera nici o concurență. Asortimentu de șaluri fine și durabile pentru dame în colorii forte moderne. — **Stofe de spălatu**, pleduri de voiaj dela 4—14 fl. Tôte cele necesare la croitori, precum căptușeli de mâneci, nasturi etc.

Cine voiesc a cumpăra **postavuri eține, solide, trainice, din lână curată**, ér' nu sdrențe eține, cără nu prețuesc nici cătă cusutulă croitorulu, să se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn. (Manchesteru Austriei.)

Depozit permanentu de postavuri peste 1/2 millione florini.

Trimiteră numai cu ramburse.

Să se ferescă

cumpărătorii de agenți și mamulari, care sub spitz marca „Marfa lui Stikarofsky“ oferă alte mărfuri false. La astfel de ômenii eu nu vëndu sub nici o condiție marfă.

629,6—24.